

Verksamhetsberättelse 2019

2019
2019
2019
2019
2019

Verksamhetsberättelse 2019

Innehåll

Direktörens översikt	3
Läget på finansmarknaden	7
Tillsyn som förändras med verksamhetsomgivningen	11
Finansinspektionens teman under 2019	
Utredning över sätten att förebygga hushållens överskuldsättning	15
Hantering av risken för arbetsoförmåga på arbetspensionsförsäkringsbolag	17
Green Deal och den finansiella tillsynens synvinkel	19
Europeiska unionens bankreglering för att slutföra Basel-rekommendationer under beredning	21
Likviditetsfrågor hos fonder	24
Revisionskommittéernas verksamhet bedömdes	26
Ansvarsfullt utnyttjande av data accentueras i finanssektorn	27
Ledning och personal	29
Direktionen	30
Ledningsgruppen	32
Finansinspektionen i korthet	34
Finansinspektionen strategi 2020–2022	36
Bilagor	
Antal tillsynsobjekt och andra avgiftsskyldiga	37
Verksamhetskostnader och finansiering	38
Lagbestämda tillsynsavgifter	39
Åtgärdsavgifter	40
Diarium	41

Direktörens översikt

Läget inom finanssektorn i Finland är fortsatt stabilt. Trots detta är marknaden inte immun mot förändringar i konkurrensomgivningen som utmanar verksamhetsmodeller, de låga räntornas belastning på resultatet och försvagningen av den ekonomiska verksamhetsomgivningen.

Finansinspektionen har förnyat sin strategi för åren 2020–2022. I den nya strategin framhävs behovet att rikta tillsynen så att den motsvarar förändringarna i verksamhetsomgivningen. Finansinspektionens tillsynsfält har blivit allt mer mångfacetterat, vilket kräver kraftig prioritering av övervakningen och dess riktande till de mest riskfyllda aktörerna och funktionerna. Områden som speciellt har lyfts fram i strategin är digitaliseringen, klimatförändringen och kampen mot penningtvätt.

Jag vill nämna ett exempel på förändringarna i den ekonomiska verksamhetsomgivningen. Europeiska systemrisknämnden (ESRB) har i sin senaste riskbedömning varnat för fel prissättning av riskerna. Ökningen av tillgångspriserna, som pågått länge, investeringar i ickelikvida instrument samt de redan realiserade problemen i fondinlösningar har ökat de europeiska tillsynsmyndigheternas oro över framför allt tillräckligheten av fondernas likviditet i en stressituation. Vi konstaterade på basis av förra höstens bedömning av fastighetsfonder att finska fastighetsfonder borde förbättra sin värderingspraxis och likviditetsförvaltning. Fonderna har ingen erfarenhet av bristande likviditet i en svag marknadssituation. Därför är övervakningen av fondernas likviditet ett av våra tyngdpunktsområden 2020. Det osäkra marknadsläget gör saken ännu viktigare.

Digitaliseringen, klimatförändringen och bekämpningen av penningtvätt accentueras i vår verksamhet

Digitaliseringen har förändrat och kommer att förändra finanssektorns verksamhetslogik. Från tillsynsmyndighetens synvinkel innebär detta att det inte räcker att tillsynsmyndigheten förstår fördelarna med digitaliseringen utan också de risker som den medför, vare sig det gäller användningen av data och applikationer med artificiell intelligens eller cyberrisker. I det sistnämnda fallet är samarbetet mellan myndigheter nödvändigt. Å andra sidan har tillsynsmyndigheten även en annan roll: oron över tillgången till finanstjänster. Samtidigt som digitala tjänster blir allt lättare att använda och allt mångsidigare måste man komma ihåg att var femte finländare har svaga digitala kunskaper. Även de måste ha tillgång till tjänster.

Klimatförändringen har ett antal effekter på finanssektorn. Från den finansiella stabilitetens synvinkel är det viktigt att vid bedömningen av tillsynsobjektens verksamhet ta hänsyn till hur klimatförändringen och klimatpolitiken påverkar deras risker. I vårt arbete som tillsynsmyndighet har vi också varit med om att definiera vilka investeringar som kan anses vara gröna. Det är viktigt att försöka förebygga s.k. grøntvätt av investeringar samtidigt som man ser till att privatinvestorer har tillräckliga och lättförståeliga uppgifter om hur gröna investeringar egentligen är. Det är också viktigt att gröna investeringar inte främjas genom att lätta kapitalkraven på aktörerna, eftersom kapitalkraven även framöver ska vara riskbaserade. Allt som allt är klimatförändringens effekter på tillsynsobjektens riskhantering och risktagning betydande.

Det tredje delområdet i strategin är bekämpningen av penningtvätt. Europeiska och i synnerhet nordiska banker har under de senaste åren mött hård kritik efter att ha försummat sin övervakningskyldighet och tillåtit vaga och massiva överföringar av pengar. Även Finansinspektionen fick ta emot kritik av FATF (Financial Action Task Force), ett organ som arbetar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av

terrorism, för bristfällig övervakning av bekämpningen av penningtvätt. Vi har tagit lärdom av detta och förstärkt såväl tillsynsresurserna som tillsynens intensitet. Den ledande principen är att tillsynen ska basera sig på risker, dvs. tillsynen ska riktas till de branscher vars risk att bli utnyttjad i penningtvätt är den största. Riskbaseringen borde också vara en ledande princip för Finansinspektionens tillsynsobjekt. De ska inte enbart och i huvudsak rikta övervakningen till lätta objekt, till exempel vanliga konsumentkunder.

Det är dock inte möjligt att övervaka bekämpningen av penningtvätt med enbart nationella åtgärder. Eftersom brottsligheten är gränsöverskridande, måste även övervakningen vara det. Finansinspektionen var bland de första att föreslå att det inom EU skulle etableras en tillsynsmyndighet för penningtvätt enligt samma modell som ECB, dvs. det grundas en tillsynsmyndighet som i sitt arbete utnyttjar de nationella tillsynsmyndigheternas arbete. Många medlemsländer har tidigare motsatt sig idén, men nu har stödet för den börjat öka.

Åtgärder för att bromsa ner hushållens skuldsättning fortsätter

På hösten slutförde en arbetsgrupp vid finansministeriet som utredde hushållens skuldsättning sitt förslag om verktyg med vilka det går att hindra hushållens överskuldsättning. I den debatt som förts i offentligheten har huvudvikten legat på den s.k. inkomstbaserade maximala belåningsgraden och dess nivå. Många har frågat om ett tak som baserar sig på inkomsterna alltför mycket begränsar kreditgivningen till personer som nyligen slutfört sina studier eller som har snuttjobb, till exempel. I debatten har man ofta glömt att det just med tanke på sådana här situationer finns flexibilitet i förslaget, dvs. banken kan inom vissa gränser bestämma att den inte tillämpar begränsningen på vissa lån.

Ett annat viktigt delområde är överföringen av tillsynen över snabblåneföretag till Finansinspektionen. Snabblån är ett samhälleligt problem och därför behövs det för deras övervakning ett fast grepp och lämpliga verktyg. Det måste regleras närmare hur kundens återbetalningsförmåga ska bedömas och hur lån får beviljas kunder med hög risk. När denna gräns har fastställts, kan tillsynsmyndigheten ingripa i problemet.

Förändringar i kapitalkraven

Det kommer att införas betydande åtstramningar i bankernas kapitalkrav, när Basel III-regelverket tas i bruk. Europeiska kommissionen kommer att lämna sitt förslag om frågan senare i år. Syftet med det nya regelverket är att begränsa de lättnader som de så kallade interna modellerna innebär för bankernas kapitalbehov. Nordiska banker använder interna modeller mer än banker i genomsnitt. Dessutom har de gott om bostadskrediter med låg risk vars riskvikter är låga på grund av den ringa kreditförlusthistorian. Ändringarna kommer att beröra dem hårdast. När reformen genomförs, borde man ta hänsyn till konsekvensbedömningar för att slutresultatet ska vara så balanserat som möjligt. Enligt min mening är det möjligt att uppnå balansen samtidigt som Baselprinciperna respekteras. Man ska inte minska kapitalkravskalkylernas risksensitivitet alltför mycket, och riskhanteringsens betydelse måste alltjämt framhävas.

En annan faktor som ökar skillnaden i kapitalkravet mellan medlemsstaternas banker är makrotillsynsbuffertarna. Deras användning har inte harmoniserats inom EU, och det finns betydande skillnader i ländernas tillämpningspraxis. Från bankernas synvinkel innebär detta att deras konkurrensförhållanden varierar. Visserligen påverkas buffertarnas nivå också till exempel av banksektorns struktur och storlek i varje enskilt land. Till exempel i Finland är de strukturella kapitalbuffertarna därför höga.

I försäkringssektorn bedömer man för närvarande hur reformen av Solvens II-regleringen påverkar tillsynsfältet. I synnerhet det diskonteringsränteantagandet som används i solvenskalkyler måste förnyas, eftersom nivån på diskonteringsräntan för närvarande är för hög jämfört med marknadsräntorna. Detta innebär att beloppet på bolagens försäkringstekniska avsättningar har underskattats, framför allt när det gäller långsiktiga ansvar. På samma sätt borde behandlingen av ränterisken i solvenskalkylerna justeras enligt den nuvarande ränteomgivningen. Om målet är att inte öka kraven, måste man noga överväga vilka parametrar som borde justeras i Solvens II-kalkylerna och hur för att uppnå en balans. Ur vår synvinkel är det viktigt att regleringen så långt som möjligt är riskbaserad och främjar proportionalitetsprincipen.

Gränserna för tillåten verksamhet har förtydligats

Förra hösten publicerade Finansinspektionen ett tillsynsmeddelande om hanteringen av risken för arbetsoförmåga som är tillåten för arbetspensionsförsäkringsbolag. Frågan är viktig eftersom vi hade märkt att bolagen har börjat engagera sig i annat än den tillåtna branschen, dvs. socialförsäkring, när de tillhandahåller tjänster i anslutning till välbefinnandet i arbete. Hanteringen av risken för arbetsoförmåga är i och för sig tillåten för arbetspensionsförsäkringsbolag, men bara i form av riskhantering som är en del av försäkringsrörelsen och minskar risken för arbetsoförmåga på bolagets eget ansvar. Tillgångarna ska inte användas för andra, i och för sig goda syften. Meddelandet i fråga och ett PM i anknytning till det svarar på branschens frågor om innehållet av tillåten verksamhet. Eftersom det inte är fråga om behovet av ny reglering utan iakttagande av existerande bestämmelser, ser jag inget behov att specificera lagstiftningen. Revideringen av lagstiftningen skulle förutsätta en noggrann helhets- och konsekvensbedömning med tanke på såväl arbetspensionssystemets struktur som dess inverkningsområde i förhållande till EU-anslutningsfördraget. Finansinspektionen fortsätter med sina inspektioner i detta område även under innevarande år för att se till att alla bolag iakttar bestämmelserna.

Den europeiska finanssektorn förändras

Syftet med EU:s projekt i anknytning till kapitalmarknadsunionen har varit att minska i synnerhet små och medelstora företags beroende av bankfinansieringen. Kapitalmarknadsunionen har emellertid framskridit långsamt, och bankfinansieringens andel har tvärtom ökat under de senaste tiderna. För att vi ska kunna uppnå målet, borde man inom EU underlätta gränsöverskridande investeringar, minska alltför detaljerad reglering och i mån av möjlighet försöka harmonisera framför allt konkurs- och bolagsrättslig lagstiftning. Redan på kort sikt borde man underlätta företagens börslistningar och utbudet av högklassiga företagsanalyser om små och medelstora företag, utan att glömma investerarskyddet.

I slutet av januari 2020 utträdde Storbritannien ur EU efter en lång och besvärlig process. För den finska finanssektorn har utträdet inga större direkta konsekvenser. London City kommer även framöver att vara ett betydande finansiellt centrum. Därför är det viktigt att Europeiska kommissionen kan ge Storbritannien så kallad ekvivalensstatus. Detta skulle möjliggöra störningsfri verksamhet mellan EU och Storbritannien även i framtiden. Visserligen ska tillståndet beviljas bara om Storbritannien alltjämt uppfyller ekvivalenskraven.

Från Finansinspektionens synvinkel är briterernas beslut att lämna EU en förlust. Våra brittiska kolleger har haft likadana integrationsvänliga och principbaserade åsikter som Finansinspektionen. De har överlägset professionellt kunnande, en pragmatisk förmåga att lösa problem och dessutom piggar de upp sina ställningstaganden med torr brittisk humor. Det känns tomt utan dem.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet är föremålet för allt strängare extern granskning. Vi bedöms av olika europeiska tillsynsmyndigheter, Eba, Eiopa och Esma, Europeiska kommissionen, FATF och naturligtvis vår samarbetspartner ECB. Vi kan utnyttja bedömningarna när vi utvecklar vår verksamhet och

våra analyskunskaper. Bedömningarna hjälper också oss att prioritera vår verksamhet och förbättra vår effektivitet. Vårt mål är att klara oss bra i dessa bedömningar. Om inte värt en tia, så åtminstone en nia.

Under de två senaste åren har Finansinspektionen anställt ett hundra nya experter, en del i stället för anställda som lämnat Finansinspektionen, några på nya poster. Vårt mål är att fullt kunna utnyttja den nya expertisen i så snabb takt som möjligt. Vi vill – i enlighet med vår strategi – ha sakkunnig och välmående personal och vara en väl ansedd arbetsgivare från såväl personalens som externa parter synvinkel.

Jag vill tacka hela personalen för väl utträttat arbete!

Helsingfors den 2 mars 2020

Anneli Tuominen

Anneli Tuominen

direktör

Foto: Antti Aimo-Koivisto, STT-Lehtikuva

Läget på finansmarknaden

Berättelseåret var exceptionellt på ränte- och aktiemarknaden. Statslåneräntorna var rekordlåga och till en stor del negativa ända till början av september. Under hösten steg räntorna något, och i slutet av året låg till exempel 10-årsavkastningen på finska statslån nära noll. Å andra sidan steg värdet på aktier betydligt under året, och också nästan alla de viktigaste indexen steg. Investerarna sökte avkastning från aktier, och samtidigt var företagens resultatutveckling alltså positiv. I det stora hela innebar räntornas och aktiernas utveckling goda avkastningsmöjligheter men på grund av höga värderingsnivåer även ökade risker.

Utsikterna för den internationella ekonomin var alltså osäkra. Till osäkerheten bidrog framför allt handelskriget och tullspänningarna mellan USA och Kina, som nu pågått i två år, samt osäkerheten kring Storbritanniens utträde ur EU. Mot slutet av året lättade osäkerheten en aning, när preliminära lösningar uppnåddes i såväl handelsstriden som Storbritanniens EU-utträdesprocess.

Den stimulans som centralbankerna ger stödde avkastningen på statslån och aktier, när räntorna och ränteförväntningarna sjönk. Inom euroområdet inledde Europeiska centralbanken ECB på nytt inköpen av värdepapper i november efter en paus på knappt ett år. I USA sänkte centralbanken FED styrräntan tre gånger.

Tillväxtprognoserna för såväl den finska ekonomin som världsekonomin sänktes. Den viktigaste orsaken var osäkerhetens uppskattade inverkan på handeln, investeringar och konsumtionen. Högkonjunkturen i den finska ekonomin passerades, men tillväxten fortsatte dock i rimlig mån.

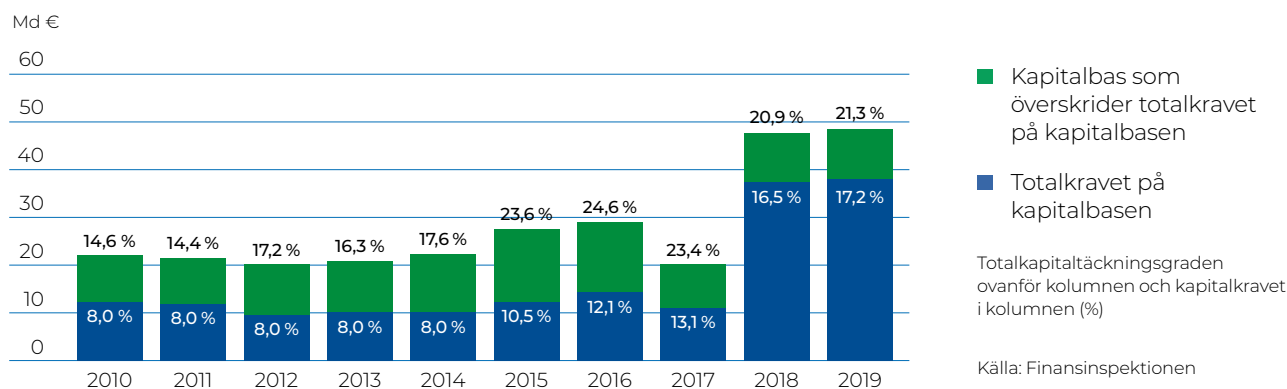
Hushållens skuldsättning låg allmänt på en historiskt hög nivå. På den finska bostadsmarknaden fortsatte prisskillnaderna att öka mellan stora städer och andra områden. Byggnadsvolymen började avta under året, vilket återspeglar den allt svagare ekonomiska konjunkturen.

Banksektorns kapitaltäckningsgrader stärktes och förblev starkare än det europeiska genomsnittet – kostnadsposter av engångskaraktär minskade banksektorns rörelsevinst

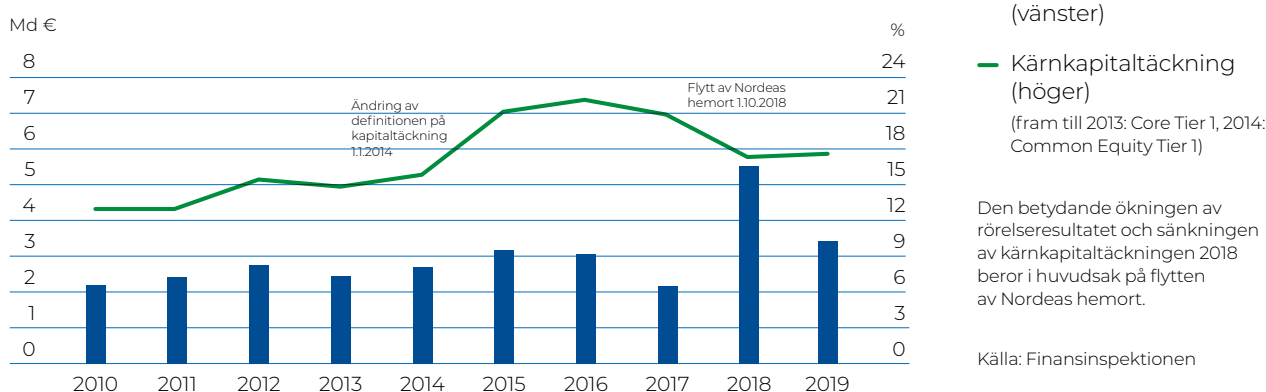
Riskerna i de finska bankernas verksamhetsomgivning ökade under berättelseåret. Detta beror på ökningen av riskerna i den internationella ekonomiska utvecklingen samt inhemska företags och hushålls svagare förtroende. Trots den ekonomiska osäkerheten förblev den finska banksektorns kapitaltäckning och kreditstockens kvalitet emellertid starka. Den finska banksektorns riskvägda kapitaltäckningsgrader stärktes och var alltså starkare än den europeiska genomsnittsnivån. Även den icke-riskvägda soliditetsgraden (leverage ratio) förstärktes något och var högre än europeiska bankers genomsnittsnivå inom EU-området. De finska bankernas oreglerade krediter förblev på en låg nivå under året. De oreglerade krediternas nivå i Finland är bland de lägsta i Europa.

Banksektorns rörelsevinst minskade från året innan. Banksektorns resultat belastades framför allt av avskrivningar av engångskaraktär och nedskrivningar. Räntenettet ökade något från nivån 2018, när kreditstockens tillväxt kompenserade marknadsräntornas och marginalsänkningarnas negativa inverkan på ränteintäkter. Försämringen av rörelseresultat dämpades delvis ner av de lägre personalkostnaderna.

Den inhemska banksektorns kapitalbas

Den inhemska banksektorns rörelseresultat och kärnkaptaltäckning

Livförsäkringsbolagens solvens försvagades från året innan

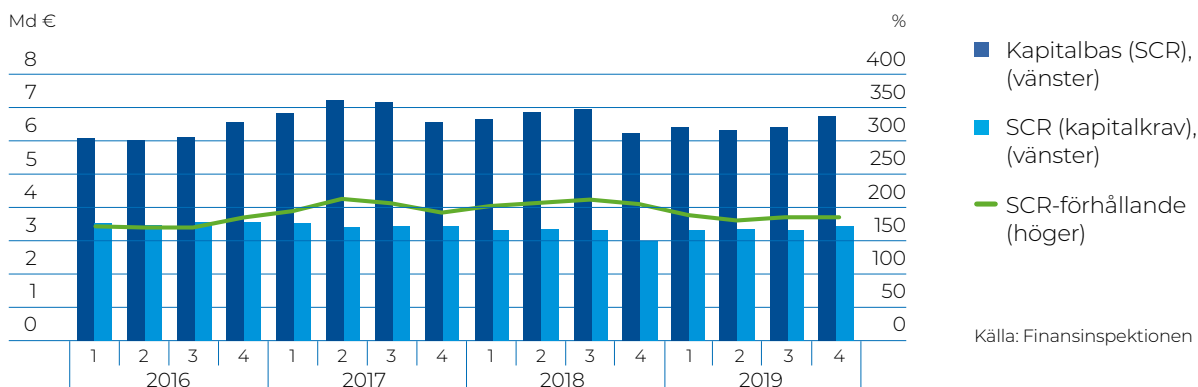
Livförsäkringssektorns solvensgrad sjönk under berättelseåret men låg trots detta på en bra nivå. Försvagningen berodde huvudsakligen på ökningen i solvenskapitalkravet. Ökningen av Nivå 2-kapitalbas lindrade dock den negativa effekten, och därmed var solvensgradens sänkning mindre än väntat.

Livförsäkringsbolagens investeringar gav en bra avkastning under året, och i synnerhet ränte- och aktieinvesteringar gav en högre avkastning än i genomsnitt. Däremot utvecklades försäkringsverksamheten inte gynnsamt. Utbetalda ersättningar från direktförsäkring växte kraftigt och var klart större än försäkringspremieinkomsten. Nettopremieinkomsten var negativ under hela berättelseåret. Den populäraste livförsäkringsprodukten var alltjämt kapitaliseringsavtalet.

Inom livförsäkringsverksamheten påverkades kundbeteendet av de förändringar i verksamhetsomgivningen som trädde i kraft vid årsskiftet 2019–2020. Återköpen av försäkringar ökade, när placeringsförsäkringarnas beskattning förändrades. Största delen av de återköpta tillgångarna användes dock till nya försäkringsavtal.

Solvensställning i livförsäkringsbolag

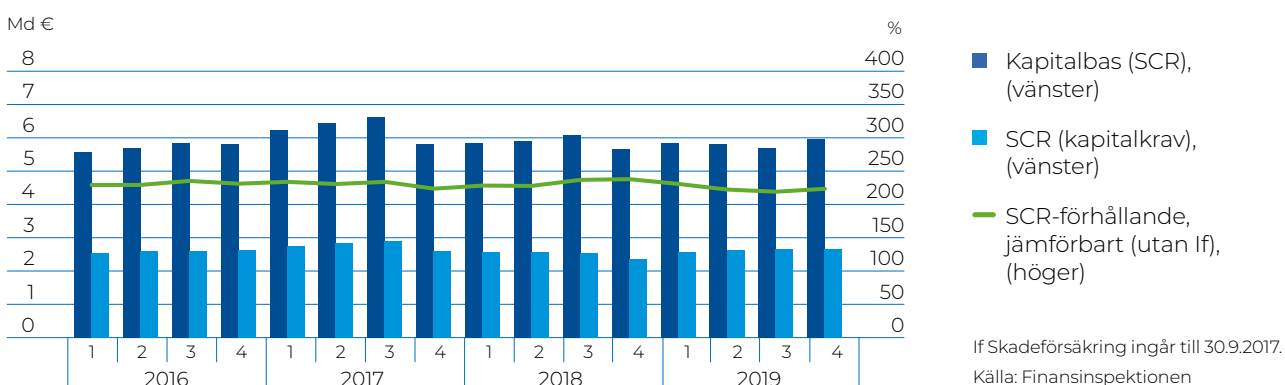
Sänkningen av räntenivån och aktieplaceringarnas värdestegring försvagade skadeförsäkringsbolagens solvens

Skadeförsäkringsbolagens solvens förblev bra under berättelseåret, även om den sjönk från rekordnivån i slutet av 2018. Orsaken till försvagningen var höjningen av solvenskravet till följd av aktieprisernas ökning. Därtill förblev ökningen av kapitalbasen blygsam, eftersom den negativa effekten av försäkringstekniska avsättningsökning undergrävde investeringsmarknadsprisutvecklingens positiva inverkan på kapitalbasen.

Försäkringsbolagens intäkter bestod i huvudsak av investeringsintäkter. Däremot gav försäkringsverksamheten ingen marginal. Lönsamheten påverkades negativt av den ogynnsamma skadeutvecklingen. Dessutom försvagades lönsamheten under andra hälften av året, eftersom bolagen ökade ansvarsskuldens betryggande egenskaper i bokföringen genom att sänka sina diskonteringsräntor på ansvarsskulden i bokföringen.

Ökningen av den jämförbara premieinkomsten, som inleddes 2018, tilltog. Till detta bidrog ökningen av premieinkomsten för fordonsförsäkringen samt försäkringen för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar. Därtill har sjukförsäkringens starka tillväxt fortsatt.

Solvensställning i skadeförsäkringsbolag

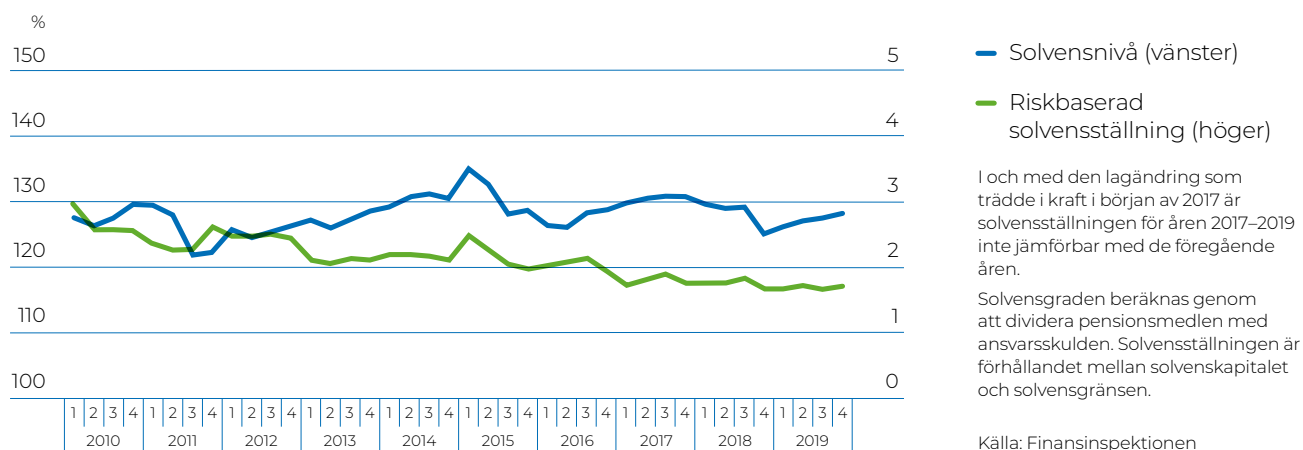

Pensionstillgångarna växte stadigt under året

Arbetspensionssektorns solvensgrad, dvs. pensionsmedlens förhållande till ansvaren, förbättrades under hela berättelseåret. Bakom detta låg investeringsavkastningen, som överskred ansvarsskuldens

avkastningskrav. Den påverkades framför allt av aktiemarknadens starka utveckling men även av den positiva avkastningen från andra investeringskategorier. Risken i förhållande till solvenskapitalet förändrades inte märkbart under året. Aktiernas andel som den största investeringskategorin fortsatte att öka till 46,6 procent samtidigt som ränteinvesteringarnas andel minskade. Arbetspensionsbolagens premieinkomst ökade till följd av lönesummans ökning.

Utveckling av arbetspensionssektorns solvens 2010–2019

De ämnen som gällde Finansinspektionen och fick mest synlighet i medierna

1. **Andra betaltjänstdirektivet PSD2 och stark autentisering**
2. **Misstankar om penningtvätt och bekämpningen av penningtvätt**
3. **Utnämmandet av LähiTapiolas VD**
4. **Afarak Group**
5. **Hushållens ökade skuldsättning**

Tillsyn som förändras med verksamhetsomgivningen

Den finska finansmarknadens stabilitet var fortsättningsvis god mitt i finanssektorns omstruktureringar även under berättelseåret. Centrala ändringstrender i verksamhetsomgivningen som påverkar finanssektorn var och är alltjämt digitaliseringsutvecklingen samt förberedelserna för klimatförändringen. Också vändningen av den ekonomiska utvecklingen till det sämre samt räntorna, som länge varit låga, utgör en utmaning för finanssektorns aktörer. Förändringarna i verksamhetsomgivningen beaktades i allokeringen av Finansinspektionens tillsynsarbete under berättelseåret och även i planeringen av verksamheten 2020.

Finansinspektionens strategi för åren 2020–2022 förnyades under berättelseåret för att motsvara förändringarna i verksamhetsomgivningen. Strategin lyfter fram för de kommande åren tre delområden som är väsentliga med tanke på tillsynen: klimatförändringen, digitaliseringen och bekämpningen av penningtvätt. Den nya strategin framhäver tillsynsarbetets riskbaserad kraftigare än tidigare.

Banksektorn

I tillsynen över Nordeas kapitaltäckning iakttogs den tillsynsplan som hade utarbetats tillsammans med Europeiska centralbanken (ECB). Den samlade bedömningen (AQR¹ and stresstest) publicerades i juli. Nordeas första tillsynsbedömning (SREP²) efter flytten till Finland blev färdig enligt ECB:s tidtabell. Även Nordeas inspektioner framskred enligt planerna. Planen över tillsynen av Nordeas koncernbokslut blev klar mot slutet av berättelseåret.

Bankerna under ECB:s direkta tillsyn (SI-banker³) övervakades enligt tillsyns- och inspektionsplanerna för euroområdet gemensamma banktillsyn. Två tillsynsbedömningar blev färdiga under början av året enligt planerna. Under året utarbetades också de sex planerade tillsynsbedömningarna av andra banker under ECB:s indirekta tillsyn (LSI-banker⁴).

En utredning över prissättningen av de grundläggande banktjänsterna och tillgången till dem publicerades i december. Som en del av utredningen gjordes det en förfrågning om tillgången till digitala tjänster och deras justeringar. Till bankerna riktades också en förfrågning om hur de ändringar i bankernas nuvarande identifieringsmetoder som betaltjänstdirektivet förutsätter kommer att genomföras så att alla kundgrupper garanteras en möjlighet att använda identifieringsmetoder utan avbrott.

Försäkringssektorn

Inom försäkringstillsynen flyttades verksamhetens tyngdpunkt från regleringen till tillsynen. Tillsyns- och inspektionsiakttagelser lyftes fram med tillsyns- och pressmeddelanden för att öka tillsynsarbetets effektivitet. För att se till att regleringen iakttogs på branschnivå inleddes en heltäckande bedömning av compliance-funktioner på arbetspensions-, skade- och livförsäkringsbolag.

Tillsynen över arbetspensionsbolagen och den ändamålsenliga användningen av de arbetspensionsmedel som de innehar stöddes med ett tillsynsmeddelande om hanteringen av risken för arbetsförmåga och sektorgränser. I meddelandet fästes det särskild uppmärksamhet vid genomförandet av sådan verksamhet som anses vara tillåten för arbetspensionsbolagen och som minskar skaderisken inom ramen för sektorgränserna.

Inom tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen inspekterades arbetslöshetskassornas interna kontroll och riskhantering, förberedelserna inför ikraftträdandet av dataskyddsförordningen samt uppföljningen av tidigare iakttagelser.

Inom den kontinuerliga tillsynen över skade- och livförsäkringsaktörer var tyngdpunktsområdena bland annat frågor i anslutning till förvaltningssystemen, kontrollfunktioner samt bedömningen av behörigheten av personer i ledande ställning. Sektorn informerades om de tillsynsiakttagelser som under året hade gjorts om skade- och livförsäkringsbolag. Finansinspektionen fäste bolagens uppmärksamhet bland annat vid risk- och solvensbedömningen, styrelsens roll i dess beredning och de stresstester som används i den samt vid vikten av förberedelserna för omgivningen med låga räntor när man till exempel bestämmer om vinstutdelningen.

Det fanns flera ansökningsärenden under behandling som hade lämnats in av försäkringssektorns aktörer. Inom uppförandetillsynen påverkade genomförandet av ändringar som berodde på regleringen om försäkringsdistribution (IDD) i synnerhet antalet registreringar av försäkringsförmedlare.

Det är av central betydelse för tillsynen att utveckla regleringen så att kraven på sektorn motsvarar den förändrade verksamhetsomgivningen och är enhetliga. I ett lagförslag som lämnades till social- och hälsovårdsministeriet föreslogs det att de yrkesmässiga kompetens- och erfarenhetskrav som gäller arbetspensionsförsäkringsbolag skulle ändras så att de bättre motsvarar de kompetenskrav som gäller för liv- och skadeförsäkringsbolag och flera tilläggs pensionsanstalter. Därtill var Finansinspektionen med i utvärderingsarbetet av regleringen över skade- och livförsäkringsbolagen hos Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten Eiopa.

Makrotillsyn

Under berättelseåret fattade Finansinspektionens direktion flera beslut för att främja finansmarknadens makrostabilitet och begränsa ökningen av systemrisk. Utöver de kvartalsvisa makrotillsynsbesluten gällande lånetaket (den maximala belåningsgraden) och den konjunkturutjämnande kapitalbufferten förnyade Finansinspektionen i slutet av juni sina beslut om systemriskbufferten och bolånens riskvikter. Samtidigt konstaterades att det inte finns något behov att ändra de gällande kapitalkraven för så kallade O-SII-buffertar⁵, eftersom det till den här delen inte hade skett några betydande förändringar i marknadsstrukturerna.

Värdepapperssektorn

Tillsynen över förmögenhetsförvaltningen riktade sig till värderingsfrågor och likviditetsförvaltningen hos specialplaceringsfonder som investerar i fastigheter samt till förvaringsinstitutens verksamhet. Finansinspektionen gjorde en temabedömning om både värderingspraxisen och likviditetsförvaltningen hos specialplaceringsfonder som investerar i fastigheter och om förvaringsinstitutens verksamhet. I anknytning till specialplaceringsfondernas värdering och likviditetsförvaltning upptäckte Finansinspektionen att det alltså finns saker att förbättra i deras praxis med tanke på mer utmanande marknadssituationer.

Finansinspektionen använde sina Mifid II-produktinterventionsbefogenheter⁶ tillsammans med europeiska värdepapperstillsynsmyndigheter. Övervakningen av de nya IFRS-standarderna gällande intäkter från avtal (omsättning) och leasingavtal framskred enligt planerna. Övervakningen av ibruktagandet av den nya standarden gällande försäkringsavtal har framskridit långsammare än planerat. Annars koncentrerade sig övervakningen av emittenternas information till investerare framför allt på kraven enligt den reviderade prospektregleringen.

Finansinspektionen samarbetade med finansministeriet när det gäller Euroclear Finland Oy:s verksamhetstillståndsprocess. Modellen för Euroclear Finlands kontinuerliga tillsyn utvecklades, och den tas i bruk 2020.

Till följd av finanskrisen förnyades EU:s revisionsreglering på ett betydande sätt. Finansinspektionen utsågs till behörig myndighet vid bedömningen och uppföljningen av revisionskommittéer på bolag av allmänt intresse (PIE-sammanslutningar). Detta utvidgade Finansinspektionens arbetsfält i anknytning till revisionskommittéer.

Övervakningen av bekämpningen av penningtvätt

Resurserna för övervakningen av hur penningtvätt motarbetas stärktes betydligt och verksamheten organiserades till en egen byrå i början av mars. Byrån uppnådde sin planerade personalstyrka i slutet av året, vilket har gjort det möjligt för experterna att specialisera sig till exempel på reglerings-, riskbedömnings- och inspektionsarbetet samt den kontinuerliga tillsynen. Finansinspektionen utfärdade för första gången en sanktion för en förbrytelse mot penningtvättsregleringen i december 2019.

FATF och Europeiska kommissionen bedömde bekämpningen av penningtvätt och dess övervakning i Finland under berättelseåret. Finansinspektionen tar de erhållna iakttagelserna och rekommendationerna på allvar och har tagit hänsyn till dem vid utvecklingen av sin verksamhet.

Samarbetet med andra nordiska tillsynsmyndigheter inom den kontinuerliga övervakningen av penningtvättsbekämpningen har intensifierats. På de kvartalsvisa mötena har myndigheterna bland annat behandlat riskbedömningar, åtgärderna i fråga om kunder med hög risk, transaktionsövervakningen och andra delområden som är väsentliga för bekämpningen av penningtvätt. På basis av uppgifterna bildas det en uppfattning om risksituationen och behoven att utveckla bekämpningen av penningtvätt.

Övervakningen av digitaliseringsutvecklingen

Under berättelseåret utarbetades det en digitaliseringsstrategi för övervakningen. I strategin beskrivs uppgifterna för Finansinspektionens övervakning av digitala funktioner på lång sikt samt målen för tillsynsmyndighetens egna system, digitaliseringen av processer samt utvecklingen av expertisen. De viktigaste målen och strategiska uppgifterna för övervakningen av digitaliseringen, som har presenterats i strategin, kommer att specificeras och genomföras i projektet Övervakningen av den allt mer digitala finanssektorn, som inleds i början av 2020.

Finansinspektionen inledde registreringen och övervakningen av tillhandahållare av virtuella valutor den 1 maj 2019 i och med den nya lagstiftningen. I samband med registreringsprocessen kommer Finansinspektionen att utreda att sökanden har tillräckliga metoder för bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism, att kundmedlen har förvarats och skyddats på tillräckligt sätt och att sökandens ledning och nyckelpersoner uppfyller pålitlighetskriterierna. Fram till slutet av berättelseåret registrerade Finansinspektionen fem tillhandahållare av virtuella valutor.

Finansinspektionen utvecklade sitt eget digitala kunnande bland annat genom att delta i programmet FIN-TECH: a Financial Technology knowledge exchange programme, som arrangerades av fakulteten för ledning och ekonomi vid Tampereen yliopisto ja och finansierades av Europeiska kommissionen.

Stöd för Finlands EU-ordförandeskap

Finansinspektionen deltog i beredningen av tre lagstiftningsprojekt under Finlands EU-ordförandeperiod. Dessa var taxonomin för hållbar finansiering, centrala motparters återhämnings- och avvecklingslagstiftning samt gräsrotsfinansieringslagstiftning.

¹ AQR = Asset Quality Review.

² SREP = Supervisory Review and Evaluation Process.

³ SI-bank = Significant Institution, bank under ECB:s direkta tillsyn.

⁴ LSI-bank = Less Significant Institution, bank under ECB:s indirekta tillsyn.

⁵ O-SII = Other Systemically Important Institutions.

⁶ Mifid = Markets in Financial Instruments Directive, direktivet om marknader för finansiella instrument.

Begäranden om polisutredning

2

Påföljdsavgifter

5

Offentliga anmärkningar

1

Ordningsavgifter

0

Utredning över sätten att förebygga hushållens överskuldssättning

En arbetsgrupp som fungerade under finansministeriets ledning lämnade sin rapport Makrotillsynsinstrumenten för begränsning av hushållens skuldsättning den 1 oktober 2019. Arbetsgruppen hade till uppgift att bedöma olika sätt på vilka individernas och hushållens överskuldssättning och dess eventuella negativa konsekvenser kan förebyggas och minskas. Ett annat mål var att på basis av internationella erfarenheter bedöma alternativa effektiva verktyg samt göra sådana lagstiftningsinitiativ genom vilka målen kan uppnås. Arbetsgruppens ordförande var överdirektör Leena Mörttinen, och den bestod av sakkunniga från finansministeriet, Finansinspektionen, Finlands Bank, justitieministeriet, miljöministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Garantistiftelsen och Finans Finland.

Arbetsgruppen tillsattes på grund av hushållens ökade skuldsättning. Under tredje kvartalet 2019 hade hushållen cirka 127 procent skuld i förhållande till de tillgängliga inkomsterna. Skuldförhållandet har fördubblats sedan millennieskiftet. Den höga skuldsättningen bildar en makrostabilitetsrisk på hela nationalekonomins nivå. Å andra sidan har konsumtionskrediter och i synnerhet så kallade snabbån försatt skuldsatta hushåll i svårigheter på individuell plan.

Arbetsgruppen bedömde hushållens skuldsättning som helhet. Med tanke på makrostabiliteten förknippas riskerna framför allt med hushållens höga skuldsättning och bostadsbolagslån, som har fått en betydande roll i nyproduktionen. Från konsumentskyddets synvinkel förknippas riskerna till konsumtionskrediter med hög ränta och sätten att bevilja dem.

Arbetsgruppens förslag

Arbetsgruppen föreslår flera nya verktyg till den finska lagstiftningen.

När det gäller vanliga **bolån** är de nya verktygen sådana som riktar sig till låntagaren. För närvarande finns det bara ett sådant instrument i den finska lagstiftningen, den maximala belåningsgraden, dvs. lånebeloppet i förhållande till de tillgängliga säkerheterna. Arbetsgruppen föreslår som nya verktyg ett skuldkvotstak, dvs. förhållandet mellan helhetsskulden och hushållets inkomster samt den maximala återbetalningstiden, som begränsar bolånens maturitet.

Skuldkvotstaket skulle vara 450 procent, dvs. skulden skulle med beaktande av alla skulder få vara högst 4,5 gånger hushållets årliga bruttoinkomster. Kreditgivaren skulle få överskrida denna gräns i 15 procent av de krediter som den beviljar.

Arbetsgruppen föreslår 25 år som den längsta återbetalningstiden. Kreditgivaren skulle få överskrida denna gräns i tio procent av de krediter som den beviljar.

Arbetsgruppen föreslår inga förändringar i den maximala belåningsgraden.

I sin helhet har förslaget dimensionerats så att dessa nya verktyg bara lindrigt stramar åt nuvarande bolånepraxis.

Gällande **bostadsbolagslånen för nybyggen** föreslår arbetsgruppen att lånen ska begränsas till 60 procent av det skuldfria priset på de bostadsaktier som säljs. Dessutom föreslås det för bostadsbolagslån för nybyggen en motsvarande maximal återbetalningstid på 25 år som för bolån (med 10 procents överskridningsrätt) samt amorteringsförbud under det första året. Arbetsgruppen lämnade inget separat förslag när det gäller skattebehandlingen av investerare i bostadsbolagslån, eftersom utredningen av frågan ingår i regeringsprogrammet.

När det gäller **konsumtionskrediter** föreslår arbetsgruppen åtstramning av de antaganden som används vid bedömningen av insolvensrisken och kreditvärdigheten. Kreditgivaren skulle inte få bevilja en kredit åt en person om risken för insolvens är orimligt stor. Det föreslås att Finansinspektionen ska få rätten att utfärda föreskrifter gällande de maximala gränsvärden som används vid bedömningen av insolvensrisken.

Arbetsgruppen föreslår vidare att tillsynsansvaret för aktörer som finns i register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån i sin helhet ska överföras från Regionförvaltningsverket i Södra Finland till Finansinspektionen. Dessutom anser arbetsgruppen att det är viktigt att projektet för etablering av ett positivt kreditregister framskrider snabbt. Enligt regeringsprogrammet är det meningen att det tas i bruk våren 2023.

Europeiska systemrisknämndens rekommendationer för Finland överensstämmer med arbetsgruppens betänkande

Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board, ESRB) rekommenderade i september 2019 att Finland skulle ta i bruk olika låntagarbaserade verktyg för att bekämpa sårbarheterna på bostadsmarknaden. När det gäller bolånen liknar ESRB:s rekommendationer mycket långt de förslag som finansministeriets arbetsgrupp gjorde. ESRB rekommenderar att Finland ska introducera antingen ett skuldkvotstak eller ett tak för skuldbetalningskostnaderna i förhållande till inkomsterna samt begränsa återbetalningstiden. Dessutom rekommenderar ESRB att sättet för beräkning av belåningsgraden ändras så att endast fastighetsegendom godtas som säkerhet för lånet. Nämnden gav inga tilläggsrekommendationer gällande bostadsbolagslån eller konsumtionskrediter eller föreslog maximivärden för de ovannämnda instrumenten.

Utöver ändringarna i lagstiftningen rekommenderar ESRB att den finländska makrotillsynsmyndigheten, dvs. Finansinspektionen, ger företagen under tillsyn rekommendationer om skärpta åtgärder till dess att de nya verktygen har introducerats i lagstiftningen.

Fortsättning på arbetsgruppens förslag

Arbetsgruppen lämnade sin rapport till finansministeriet den 1 oktober 2019. Den offentliga tiden för kommentering av rapporten avslutades i november 2019. På basis av arbetsgruppens förslag och de erhållna kommentarerna kommer det att dras politiska riktlinjer om frågan, och det fortsatta arbetet ska genomföras som tjänstemannaarbete vid finansministeriet.

Hantering av risken för arbetsförmåga på arbetspensionsförsäkringsbolag

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag ska ta hand om social trygghet – detta innebär också att det inte får idka annan försäkringsrörelse än verksamhet enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare samt återförsäkring direkt i anslutning till den.

Arbetspensionsförsäkringsbolag sköter en offentlig förvaltningsuppgift baserad på social trygghet. När Finland anslöt sig till Europeiska unionen, förhandlade det en dispens till anslutningsfördraget, på basis av vilken det dåvarande livförsäkringsdirektivet (det nuvarande Solvens II-direktivet) inte tillämpas på arbetspensionsförsäkringsbolag. Även den här dispensen baserar sig på arbetspensionsförsäkringens roll som en del av den sociala tryggheten och skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift.

En arbetsgivare i den privata sektorn kan ordna lagstadgad arbetspensionsförsäkring på en egen pensionsstiftelse eller -kassa eller genom att teckna en försäkring på ett arbetspensionsförsäkringsbolag. De flesta arbetsgivare har valt att anlita ett arbetspensionsförsäkringsbolag.

Konkurrensen mellan arbetspensionsförsäkringsbolag

Ett centralt drag i det distribuerade arbetspensionssystemet är konkurrensen mellan pensionsförsäkrare. Med konkurrensen strävar man efter effektivitetsförmåner. Inom arbetspensionsförsäkringen är konkurrensens betydelse dock begränsad, eftersom fri konkurrens passar dåligt in verksamhet med karaktär av social trygghet, och förutsättningarna gällande skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift ställer kvar på verksamhetens innehåll. Flera drag i arbetspensionssystemet begränsar konkurrensen. Försäkringsprodukten är den samma och pensionsanstalter har försäkringstvång. Systemets funktion förutsätter samarbete mellan pensionsanstalter. Pensionsanstalterna i den privata sektorn har gemensamt ansvar för varandras konkurser. På grund av det gemensamma konkursansvaret har man inte velat tillåta för enskilda pensionsbolag orimlig risktagning som avviker från andra bolag.

Konkurrensen mellan arbetspensionsbolag har uppenbarat sig på olika sätt, och alla företeelser har inte varit sunda. ”Konkurrensen” har till exempel kunnat koncentrera sig på lån som beviljas kunderna, deras säkerheter – eller på hanteringen av risken för arbetsförmågan. Den gemensamma nämnaren för dess konkurrenselement är att i stället för själva försäkringsprodukten koncentrera sig på någonting som kan anslutas till den. Då kan arbetspensionsförsäkringsbolagets grundläggande och enda uppgift som verkställare av social trygghet fördunklas.

Hanteringen av risken för arbetsförmåga

Hanteringen av risken för arbetsförmåga är tillåten för arbetspensionsförsäkringsbolag, så länge som den sker i form av rådgivning och informationsspridning och kan jämföras med förebyggande av skada. Hanteringen av risken för arbetsförmåga ska riktas till kunderna på basis av riskerna och syftet med den ska vara minskningen av risken för arbetsförmåga som ligger på arbetspensionsbolagets eget ansvar. För hanteringen av risken för arbetsförmåga samlas det in som en del av arbetspensionsförsäkringsavgiften en avgift vars storlek har fastställts på gemensamma grunder. Avgiftens storlek begränsar för sin del verksamhetens storleksklass.

Tjänster för hanteringen av risken för arbetsförmåga togs i bruk i arbetspensionsbranschen på 1990-talet, då branschen ville utbilda läkare om de viktigaste detaljerna i läkarutlåtanden när beslut fattas om

invalidpensioner. När tjänsterna med tiden har utvidgats, har det blivit aktuellt att fundera på förhållandet mellan tjänsternas innehåll och den verksamhet som är tillåten för arbetspensionsförsäkringsbolag, dvs. huruvida de tillhandahållna tjänsterna ligger inom ramen för nuvarande bestämmelser. På grund av konkurrensen har verksamheten börjat få former som konkurrerar med sådana företag som arbetar med välbefinnandet i arbetet och erbjuder tjänster i anknytning till upprätthållandet av arbetsförmågan som affärsverksamhet. Detta innebär att det har blivit svårt att gestalta gränsen mellan arbetspensionsförsäkringsbolagens tjänster och det allmänna främjandet av välbefinnandet i arbetet.

Sammanfattning

Arbetspensionsförsäkring är en del av den sociala tryggheten. Karaktären av social trygghet definierar verkställarnas, såsom arbetspensionsförsäkringsbolagens, verksamhet och dess gränser – det är bara möjligt att idka lagstadgad pensionsförsäkring. Hanteringen av risken för arbetsförmåga är tillåten för arbetspensionsförsäkringsbolag som en del av riskhanteringen i anknytning till försäkringsrörelsen. Mer än detta får den dock inte vara. Verksamheten på ett arbetspensionsförsäkringsbolag ska anknyta sig till den lagstadgade uppgiften och vara underställd den.

Man får en bättre uppfattning om Finansinspektionens riktlinjer gällande hanteringen av risken för arbetsförmåga genom att läsa [tillsynsmeddelandet 55/2019](#), som publicerades den 28 oktober 2019.

Green Deal och den finansiella tillsynens synvinkel

Europeiska kommissionen publicerade i december Green Deal, dvs. verksamhetsprogrammet för grön tillväxt. Det är fråga om ett paket med femtio olika åtgärder. Syftet med paketet är att styra Europeiska unionen mot kolneutralitet fram till 2050. Helheten är ambitiös men med tanke på de risker som hotar vår levnadsmiljö motiverad.

De viktigaste delområdena i Green Deal gäller systemet med utsläppshandeln och dess utvidgande, en betydande sänkning av utsläpp som orsakas av trafiken, matproduktion, ekonomiska stödformer av olika slag samt även finanssektorn. Rollen av den sistnämnda accentueras naturligtvis eftersom uppnåendet av bara de mål som riktas till 2030 förutsätter årliga tilläggsinvesteringar på 260 miljarder euro, och för att täcka detta behövs det en märkbar aktivering av privata investeringstillgångar.

Stora och snabba förändringar ökar finanssystemets risker

De föreslagna åtgärderna skulle ändra ekonomins strukturer på ett betydande sätt. Brytningsperioden i ekonomin har typiskt ökat ekonomins tillväxttakt, men det finns alltid osäkerhetsmoment och hotbilder förknippade med dem. Som exempel kan nämnas ett förslag om eventuella koltullar, som också kan leda till ett oönskat resultat ifall de förverkligas. På samma sätt riktar sig en snabb övergång från fossila energikällor till förnybara energikällor till EU:s medlemsländer på olika sätt, vilket innebär att den kan ha helt motsatta ekonomiska effekter på olika länder, beroende på utgångsläget. Om alla förändringar äger rum samtidigt, börjar även riskerna för ekonomins och det finansiella systemets stabilitet snabbt öka.

Efterfrågan på gröna investeringsobjekt håller på att överskrida utbudet redan utan Green Deal, så det finns anledning att också oroa sig över en eventuell grön bubbla. En taxonomi som blev färdig mot slutet av Finlands EU-ordförandesperiod och som definierar åtgärder som är hållbara med tanke på miljön täcker tillsvidare under fem procent av alla investeringsobjekt, vilket betyder att när efterfrågan på gröna investeringsprodukter stiger, ökar risken för marknadens överhettning. Detta är någonting som såväl centralbanken som tillsynsmyndigheterna ska noga följa med.

Kapitalkraven skyddar det finansiella systemet

I Green Deal vill Finansinspektionen fästa särskild uppmärksamhet vid ett förslag enligt vilket det skulle ges lättnader från finanssektorns kapitalkrav på basis av hur gröna de riskutsatta objekten är. Till exempel kapitalkravet på investeringar i energieffektiva fastigheter kunde sjunka. Justeringar i kapitalkraven lyfts inte fram för första gången. Redan för två år sedan föreslogs det i kommissionens verksamhetsplan för hållbar utveckling att frågan kunde undersökas, men i Green Deal har budskapet en något strängare ton.

De kapitalkrav som har ställts för bankernas och försäkringsbolagens risker baserar sig på förlustsannolikheter som har beräknats utgående från historiska tidsserier. Tidigare har detta förfaringsätt fungerat väl eller åtminstone varit det bästa tillgängliga alternativet. Risker som är förknippade med miljöns hållbarhet utgör dock ett problem för detta sätt att mäta, eftersom till exempel riskerna i anknytning till klimatförändringen inte än syns i historiska data. Detta kom tydligt fram när Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten sommaren 2018 publicerade sin utredning om ärendet. Det finns inte heller någon lätt lösning till problemet, eftersom det finns så många osäkerhetsmoment förknippade med framåtblickande prognosmodeller, som skulle vara alternativet, att deras användning som grund för kapitalkraven för finanssektorn kan i viss mån ifrågasättas.

Finanssektorns kapitaltäckningsram är ett sätt att hantera risken och den bildar grunden för systemets stabilitet och tillförlitlighet. Om det fattades ett beslut att avstå från kapitaltäckningsramens rena riskbaserings, skulle det från tillsynsmyndighetens synvinkel vara tryggast att bara höja kapitalkraven på skadliga åtgärder, även om detta alternativ inte nämns i Green Deal. Det tycks vara tillsynsmyndighetens och centralbankens uppgift att lyfta fram hotbilder och riskaspekter i det finansiella systemet.

Att inse riskerna stöder klimatarbetet

Även om det här har presenterats hotbilder i anknytning till Green Deal, utgör även hållbarhetsriskerna i sig ett betydande hot mot finanssektorn, och förberedelserna inför dem är en viktig del av riskhanteringen på systemnivån. Det är dock tillsynsmyndighetens uppgift att både lyfta fram och förbereda sig på de eventuella risker som förknippas med projekt som Green Deal.

Europeiska unionens bankreglering för att slutföra Basel-rekommendationer under beredning

Baselkommittén för banktillsyn¹ publicerade i december 2017 förnyelserna till de år 2010 utfärdade Basel III-standarderna som länge varit under beredning. Förnyelsepaketet följdes av förnyelser i informationsskyldigheten om bankernas kapitaltäckningsuppgifter i december 2018 samt förnyelser i anknytning till marknadsriskens kapitalkrav i januari 2019. Syftet med de förnyelser som Baselkommittén för banktillsyn genomfört är att förbättra jämförbarheten och transparensen av bankernas kapitaltäckningssiffror samt att återställa tilliten till sättet att kalkylera riskvägda exponeringsbelopp. Genom dem vill man också minska risken för ogrundade skillnader i kapitalkraven mellan olika banker och länder.

Kommitténs krav 2010 riktades framför allt till den allmänna nivån på kapitalkraven samt till kapitalbasen och dess kvalitet. Förnyelserna 2017 gäller framför allt beräkningen av riskvägda exponeringsbelopp.

De uppdaterade standarder som getts ut av Baselkommittén för banktillsyn kommer att genomföras i Europa genom enhetlig EU-lagstiftning. Europeiska kommissionen håller på att bereda sitt förslag i anslutning till genomförandet i syfte att ändra den gällande kapitaltäckningsregleringen². Det är meningen att den europeiska lagstiftningen ska bli så enhetlig med standarderna för Baselkommittén för banktillsyn som möjligt. Det finns dock sådana specialdrag förknippade med den europeiska bankverksamheten med anledning av vilka det kan vara motiverat att till vissa delar avvika från kommitténs rekommendationer. Bland annat Europeiska bankmyndigheten har gett kommissionen sin rekommendation om hur standarderna för Baselkommittén för banktillsyn borde genomföras i Europa.

Basel III-reformerna ökar schablonmetodernas riskbaserings och begränsar de kapitalfördelar som fås genom interna modeller

Enligt flera utredningar finns det betydande spridning mellan bankernas riskvägda exponeringsbelopp, som inte enbart kan förklaras med skillnaderna mellan bankernas riskprofiler. Dessutom har bankernas kapitalkrav lindrats betydligt med interna modeller jämfört med schablonmetoder.

Basel III-reformerna ökar till exempel riskbaseringen av företags-, instituts- och hushållsexponeringar gällande schablonmetoden för kreditrisken samt kapitalkraven för aktieexponeringar. I synnerhet riskdefinitionen av exponeringar mot företag och institut utan kreditvärdering samt exponeringar säkrade genom panträtt i bostadsfastighet eller kommersiella fastigheter specificeras.

Reformerna gällande kreditrisker enligt intern riskklassificering begränsar möjligheten att använda interna modeller samt de tillåtna värdena för modellernas centrala parametrar. Även schablonmetoden för marknadsrisken blir mer riskbaserad och godkännandet och mätningen av interna modeller specificeras. Dessutom specificeras begreppet handelslager så att det ska vara möjligt att begränsa överföringen av balansposter mellan handelslagret och icke-handelslagret i syftet att minska kapitalkraven.

Vid beräkning av kapitalkravet på den operativa risken tillämpas en schablonmetoden som ersätter alla de nuvarande beräkningsmetoderna av kapitalkravet på den operativa risken. Den förnyade metoden är mer riskbaserad än den nuvarande schablonmetoden. Den förenklar beräkningsramen för kapitalkravet på

operativa risker, vilket för sin del förbättrar jämförbarheten av den operativa riskens riskvägda exponeringsbelopp.

Utöver operativa risker kommer man även att avstå från möjligheten att använda interna modeller när det gäller en kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA-risk).

Även med tanke på det globala finansieringssystemet kommer kravet på systemviktiga bankers bruttosoliditetsgrad att stramas åt genom att ställa en extra bruttosoliditetsgrad på dem.

Basel III-reformernas inverkan och ikraftträdande

Den i praktiken viktigaste reformen är den golvregel för riskvägda exponeringsbeloppen som ställs för banker som tillämpar interna modeller. Gränsen inskränker de kapitalfördelar som kan uppnås med interna modeller. Totala riskvägda exponeringsbelopp som tillämpas i kapitaltäckningskalkylerna ska vara minst 72,5 procent av de totala riskvägda exponeringsbelopp som skulle fås genom att tillämpa schablonmetoder enligt Basel III-reformerna.

Enligt konsekvensbedömningar har de reformer som Baselkommittén för banktillsyn har genomfört klart större inverkan på europeiska banker än globalt sett i genomsnitt. Kraftigast påverkas banker som använder interna modeller och som med interna modeller kan lindra sina kapitalkrav betydligt i förhållande till schablonmetoder. Interna modeller används mer än i genomsnitt till exempel i Belgien, Nederländerna och Norden.

Enligt uppskattningar kommer reformen att sänka den finska banksektorns kapitaltäckningssiffror betydligt. Inverkan på bankernas kapitalkrav som helhet fastställs framför allt enligt det hur olika kapitalkrav beaktas vid kalkyleringen av golvregeln för riskvägda exponeringsbelopp, som begränsar kapitalfördelarna i de interna modellerna. Bufferten på en kapitalbas som överskrider kapitalkraven skulle sjunka betydligt om golvregeln tillämpades på alla kapitalkrav enligt EU-lagstiftningen. Då skulle kapitaltäckningsramen bli mindre riskbaserad, eftersom de interna modellernas inverkan på bankernas kapitaltäckningssituation skulle sjunka.

Tillämpandet av golvregeln på alla kapitalkrav inom EU-lagstiftningen skulle inte överensstämja med standarderna för Baselkommittén för banktillsyn. Enligt standarderna borde golvregeln bara tillämpas på minimikravet på kapital (krav enligt den så kallade första pelaren), på buffertkravet på kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska bufferten samt buffertkravet på andra systemviktiga institut och globalt systemviktiga institut (s.k. OSII- och GSII-krav).

I samband med implementeringen av Basel III-reformerna borde man se till att inte alltför mycket minska kapitaltäckningsramens känslighet för risker. I praktiken kunde man försöka bevara riskkänsligheten till exempel så att de riskvägda exponeringsbeloppens golvregel inte skulle beaktas vid kalkyleringen av kapitalkrav som inte ingick i det ursprungliga Basel-regelverket (systemriskbuffert, buffertkrav enligt prövning, dvs. kraven enligt den andra pelaren). Ett annat alternativ kunde vara att delvis kompensera ökningen i kapitalkraven med anledning av golvregeln för riskvägda exponeringsbelopp till exempel genom att sänka kraven enligt andra pelaren eller makrotillsynskraven. Bedömningen av det andra alternativets genomförbarhet förutsätter en konsekvensanalys.

Standarderna för de Basel III-reformer som Baselkommittén för banktillsyn har introducerat träder i kraft den 1 januari 2022. Golvregeln för de riskviktade posterna introduceras stegvis under en övergångsperiod på fem år. Europeiska kommissionen kommer att lämna sitt förslag till ny EU-lagstiftning under innevarande år. Tidpunkten då de bindande bestämmelserna träder i kraft beror dock på hur snabbt EU:s medlemsländer och Europeiska parlamentet kan komma överens om deras innehåll.

¹ Baselkommittén för banktillsyn (BCBS) är ett internationellt samarbetsorgan mellan 28 länders centralbanker och banktillsynsmyndigheter som i sina standarder ger ut rekommendationer i anknytning till tillsynen över internationellt aktiva banker och kapitalkraven gällande dem. Kommitténs standarder utgör ingen bindande lagstiftning men dess medlemmar har åtagit sig att överföra rekommendationerna till sin nationella lagstiftning. I Europa genomförs kommitténs standarder i EU-lagstiftningen, som alla banker ska följa.

² EU:s s.k. kapitalkravsförordning 575/2013 (CRR) och dess uppdatering 2019/876 (CRR2).

Likviditetsfrågor hos fonder

Syftet med fondernas likviditetsförvaltning är att se till att fonden på den i förväg lovade tidpunkten kan betala investerarna de begäranden om inlösen som fonden fått. För att detta ska kunna tryggas måste fondens investeringsstrategi och likviditetsprofilen av dess investeringsobjekt samt fondens inlösningspolicy överensstämja med varandra. I praktiken ska fonder som dagligen betalar inlösningar har mycket likvida investeringsobjekt, till exempel finansiella instrument som är föremål för offentlig handel, medan en fond som till exempel betalar inlösningar kvartalsvis också kan göra investeringar i mindre likvida objekt, till exempel fastigheter. För att trygga och säkra fondens likviditet måste fondförvaltaren göra lämpliga stresstester och simulera hur fondens likviditet kan tryggas även i de mest utmanande marknadssituationerna, till exempel om det samtidigt riktas stora inlösningar till fonden och likviditeten av fondens investeringsobjekt försämras. Fondförvaltarna måste därför på förhand förbereda sig på att löften till investerarna kan uppfyllas även i de allra mest utmanande marknadssituationerna.

I europeiska fonder förekommer likviditetsproblem

Till följd av Brexit-folkomröstningen 2016 var flera fastighetsfonder i Storbritannien tvungna att tillfälligt avbryta inlösningarna för att trygga den jämlika behandlingen av investerare. Flera fonder som hade investerat i fastigheter och till och med lovat daglig inlösen kunde inte betala de exceptionellt stora inlösningar till investerare vid den utlovade tidpunkten. Bakom de stora inlösningarna låg oron över värdeutvecklingen på fastighetsmarknaden till följd av Brexit-omröstningen. Sommaren 2019 upplevdes det en likviditetsskandal i Storbritannien när inlösningarna i en UCITS-fond¹ som förvaltades av Woodford Investment Management avbröts. Senare på hösten likviderades fonden. I Woodfords fall var orsakerna till problemen de alltför stora investeringarna i olikvida icke-listade aktier samt de stora inlösningsbegärandena som riktades till fonden kombinerade med fondens dagliga öppethållning. Även andra enskilda europeiska fonder mötte likviditetsproblem av motsvarande slag 2019.

Myndigheterna bekymrade över fondernas likviditet

De likviditetsproblem som 2019 kunde ses i olika fonder har lett till en växande oro över fondernas likviditet hos såväl värdepapperstillsynsmyndigheter som andra myndigheter i finanssektorn. Finanssektorns likviditetsproblem kunde påverka finanssektorns stabilitet och marknadens funktion på ett bredare sätt. Problemen med fondernas likviditet har väckt global debatt. Såväl FSB (Financial Stability Board) och IOSCO (International Organisation of Securities Commissions) som Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board, ESRB) har tagit upp frågan. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) har startat ett sameuropeiskt projekt om likviditetsförvaltningen i UCITS-fonder, i vilket även Finansinspektionen deltar. Dessutom har Esma i anknytning till likviditetsförvaltningen publicerat riktlinjer om närmare krav på fondernas stresstester. Dessa kommer att träda i kraft hösten 2020.

Finansinspektionen upptäckte brister i likviditetsförvaltningen av specialplaceringsfonder som investerar i fastigheter

Under berättelseåret gjorde Finansinspektionen en temabedömning av värderingspraxisen och likviditetsförvaltningen hos specialplaceringsfonder som investerar i fastigheter. Temabedömningen riktade sig till 13 bolag och deras 21 fastighetsfonder. Finska öppna fastighetsfonders kapital och tillgångarna under deras förvaltning har vuxit betydligt under de senaste fem åren, och under berättelseåret hade finska hushåll en andel av cirka 65 procent av det kapital som har investerats i dessa fonder. Sammanlagt hade öppna fastighetsfonder mer än 6,5 miljarder euro i kapital.

I temabedömningen upptäcktes det att fastighetsfonderna i såväl sin värderingspraxis som i sin likviditetsförvaltning på ett grundligare sätt ska förbereda sig på de utmaningar som marknadsförändringar medför och att det alltså finns saker att utveckla i det här hänseendet. Finansinspektionen upptäckte att flera fastighetsfonder hade brister i sina stresstester. Eftersom nettoteckningar i öppna fastighetsfonder har nästan alltid varit positiva, har finska förvaltare inte än erfarenhet om situationer i vilka inlösningar inte har kunnat betalas till investerare.

Finansinspektionen följer med de fortsatta åtgärderna i anknytning till fondaktörers värderingspraxis och likviditetsförvaltning under 2020.

¹ UCITS = Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities, företag engagerade i kollektiv investeringsverksamhet som riktar sig till värdepapper.

Revisionskommittéernas verksamhet bedömdes

Till följd av finanskrisen förnyades EU:s revisionsreglering på ett betydande sätt. Den förnya regleringen framhäver ställningen av revisionskommittéer i företag av allmänt intresse (PIE-sammanslutningar, dvs. noterade bolag, försäkringsbolag och kreditinstitut) som främjare av pålitligheten och kvaliteten hos finansiell rapportering och revision. Till revisionskommittéernas nya uppgifter hör bland annat att ge rekommendationer om val av revisor och godkännande av andra än revisionstjänster.

Regleringen gav även myndigheterna nya uppgifter gällande uppföljningen av marknadens kvalitet och konkurrens. Finansinspektionen utsågs till behörig myndighet för bedömning och uppföljning av revisionskommittéer i PIE-sammanslutningar, vilket utvidgar Finansinspektionens uppgifter inom området. Vi har redan tidigare övervakat pålitligheten av förvaltningen i kreditinstitut och försäkringsbolag. Till övriga delar är Patent- och registerstyrelsen (PRS) den behöriga myndighet som avses i EU:s revisionsreglering.

Finansinspektionen och PRS ordnade i höstas en första tillställning för revisionskommittéer. Dess syfte var att utveckla dialogen mellan revisionskommittéer och myndigheter samt öka förståelsen för myndigheternas verksamhet. Under tillställningen presenterades också resultaten av den förfrågning som under året riktades till revisionskommittéerna. Med förfrågningen kartlades revisionskommittéernas verksamhet i Finland. Det kommer att publiceras en mer detaljerad rapport om förfrågningens resultat under första hälften av 2020.

Ansvarsfullt utnyttjande av data accentueras i finanssektorn

När digitaliseringen samt användningen av artificiell intelligens och data framskrider, innebär detta för finanssektorns företag en möjlighet att effektivisera funktioner, utveckla nya tjänster och bearbeta affärsmodeller. Samtidigt uppstår det nya risker. Andra betaltjänstdirektivet (PSD2) ålade tillhandahållaren av ett betalkonto att bygga gränssnitt och erbjuda dem till tredje tjänsteleverantörer. Därför kan PSD2-regleringen ses som vägvisare mot Open Finance-verksamhet, där finanssektorns data utnyttjas på ett bredare sätt genom olika gränssnitt. Förfrågningar om databaserade affärsverksamhetsmodeller av olika slag har ökat betydligt även hos Finansinspektionens Innovation Helpdesk.

Det ansvarsfulla och etiska utnyttjandet av data har trätt fram i allt högre grad. Dataskyddsförordningen, som trädde i kraft i maj 2018, ställde ramar till exempel för automatiskt beslutsfattande. De etiska riktlinjerna om artificiell intelligens, som har utarbetats av Europeiska kommissionens expertgrupp på hög nivå, har piloterats i år¹. Dessutom vill man främja det ansvarsfulla utnyttjandet av data enligt den europeiska dataekonomins principer².

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) har utsett en sakkunniggrupp för att utveckla principer för det ansvarsfulla främjandet av digitalisering inom försäkringsverksamheten³. I arbetet deltar tre finländare.

Finansinspektionen deltar i flera arbetsgrupper av Europeiska tillsynsmyndigheter (ESA) som behandlar det ansvarsfulla utnyttjandet av artificiell intelligens, maskininlärning och data i finanssektorn samt riskerna till följd av dessa.

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/high-level-expert-group-artificial-intelligence>.

² <https://www.lvm.fi/-/yhteiset-pelisaannot-vahvistavat-datatalouden-kehitysta-1023133>.

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/2d0f4123-e651-4874-960d-5cc3fac319b6/1f6b3855-fc1d-4ea6-8636-0b8d4a1d6519/RAPORTTI_20191123084411.pdf.

³ <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-establishes-Consultative-Expert-Group-on-Digital-Ethics-in-Insurance.aspx>.

#FIVASEMINAARI

Digitalisering, artificiell intelligens och användningen av data förändrar finansiella tjänster. Hur går det för kunden?

På det årliga seminariet diskuterades inverkan av digitalisering, artificiell intelligens och användningen av data på finansiella tjänster framför allt från kundens synvinkel.

Dagens inlägg och talare var:

- **Öppningstal**
Anneli Tuominen, Finansinspektionen
- **Digitalisation, big data and artificial intelligence are transforming financial services – European aspect**
Jon Isaksen, Europeiska kommissionen
- **Digitalisering som konkurrensfördel och iakttagandet av olika användargrupper vid tillhandahållandet av tjänster.**
Timo Ritakallio, OP Grupp
- **Ansvarsfullt utnyttjande av artificiell intelligens och data**
Janne Viskari, Befolkningsregistercentralen (från 1.1.2020 Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata)

Paneler

- **Tillgången till tjänster och hur lätta de är att använda**
Samu Kurri, moderator, Finansinspektionen; Virpi Dufva, Valli ry; Leena Vainionmäki, Danske Bank; Katri Väänänen, Konsumentombudsmannen; Piia-Noora Kauppi, Finans Finland
- **Möjligheterna och utmaningarna vid användningen av data för företag och konsumenter**
Hanna Heiskanen, moderator, Finansinspektionen; Teemu Relander, IF; Heljä-Tuulia Pihamaa, SOK; Ilkka Lähteenmäki, Aalto-universitetet

Webcast och presentationsmaterial: seminaari.fiva.fi

Ledning och personal

Personalen 2019

Alla anställda

233

Experter

194

Chefer och ledningen

20

Operativ personal

19

Direktionen

Direktionen uppställer de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna.

Därtill behandlar direktionen bland annat Finansinspektionens årliga budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ska Finansinspektionens direktion minst en gång per år lämna bankfullmäktige en berättelse över målen för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen, inklusive en bedömning av vilka förändringar som väntas ske i tillsynen och deras inverkan på avgiftsinkomsterna samt vilka åtgärder de väntade förändringarna kräver.

Direktionen 2019

Bild: Markku Ulander, STT- Lehtikuva

Framför: Markku Pohjola, Marja Nykänen och Lasse Heiniö

Bakom: Hannu Ijäs, Vesa Vihriälä och Martti Hetemäki

ordförande **Marja Nykänen**

vicehäradshövding, vice direktionsordförande,
Finlands Bank

vice ordförande **Martti Hetemäki**

politices doktor, statssekreterare som kanslichef,
finansministeriet

Outi Antila (inte på bilden)

vicehäradshövding, överdirektör, social- och
hälsovårdsministeriet

Vesa Vihriälä

politices doktor, verkställande direktör, Näringslivets forskningsinstitut (1–3/2019), statsministerns statssekreterare, statsrådets kansli (3–6/2019), arbetslivsprofessor, Helsingfors universitet, Helsinki Graduate School of Economics (7/2019–)

Markku Pohjola

ekonom

Lasse Heiniö

filosofie kandidat, försäkringsmatematiker som har godkänts av social- och hälsovårdsministeriet (SGF)

Suppleanten till Marja Nykänen var **Katja Taipalus** (politices doktor, avdelningschef, Finlands Bank). Suppleanten till Martti Hetemäki var **Janne Häyrynen** (juris kandidat, ekonomie doktor, docent i värdepappersmarknadsrätt, lagstiftningsråd, finansministeriet). Suppleanten till Outi Antila var **Hannu Ijäs** (juris kandidat, vicehäradshövding, direktör, social- och hälsovårdsministeriet).

Direktionens sekreterare var ledande jurist **Pirjo Kyyrönen**. Direktionen sammanträdde 32 gånger. Totalt utbetalades 66 600 euro i arvode till medlemmarna och suppleanterna under året. Något separat sammanträdesarvode betalades inte.

- Cv:n för direktionsmedlemmarna, bankfullmäktiges sammansättning, organisationschema: finanssivalvonta.fi/sv > Om FI > Uppgifter och organisation
- Etiska principer: finanssivalvonta.fi/sv > Om FI > Riktlinjer > Etiska riktlinjer för Finansinspektionens direktionsmedlemmar och deras suppleanter

Ledningsgruppen

Bild: Antti Aimo-Koivisto, STT-Lehtikuva

Stående framme: Anneli Tuominen

Sittande: Erkki Rajaniemi, Armi Taipale, Jyri Helenius och Sonja Lohse

Stående baktill: Kaisa Forsström och Samu Kurri

Anneli Tuominen

vicehäradshövding, ekonom
direktör, ordförande för ledningsgruppen

Jyri Helenius

diplomingenjör
biträdande direktör, avdelningschef, Banktillsyn

Kaisa Forsström

juris kandidat
avdelningschef, Försäkringstillsyn

Samu Kurri

magister i samhällsvetenskaper
avdelningschef, Digitalisering och analys

Jarmo Parkkonen

(till 18.1.2019, inte på bilden)

juris kandidat, ekonomie magister
avdelningschef, Marknads- och uppförandetillsyn

Armi Taipale

(från 1.8.2019)

juris magister, ekonomie magister
avdelningschef, Kapitalmarknadstillsyn

Sonja Lohse	vicehäradshövding ledande rådgivare, enhetschef, Stabsfunktion
Erkki Rajaniemi	ekonomie doktor, juris licentiat vicehäradshövding ledningens rådgivare
Pirjo Kyyrönen (inte på bilden)	vicehäradshövding ledande jurist, ledningsgruppens sekreterare

Ledningsgruppen sammanträdde 58 gånger. Direktörens lön och arvoden uppgick till 212 637 euro. Lönerna och arvoden till ledningsgruppens övriga medlemmar uppgick till 754 112 euro.

Cv:n för ledningsgruppens medlemmar och sekreterare: finansinspektionen.fi > Om FI > Uppgifter och organisation

Etiska riktlinjer för alla anställda vid Finansinspektionen: finanssivalvonta.fi/sv > Om fi > Riktlinjer > Etiska riktlinjer för Finansinspektionens personal

Regler om värdepappershandel och bindningar för alla anställda vid Finansinspektionen: finanssivalvonta.fi/sv > Om fi > Riktlinjer > Regler om värdepappershandel och bindningar för Finansinspektionens anställda

Finansinspektionen i korthet

Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för finans- och försäkringssektorn och makrotillsynsmyndigheten i Finland samt en del av det finansiella tillsynssystemet i Europa och euroområdet gemensamma banktillsyn.

Vårt mål är att främja den finansiella stabiliteten, förtroendet för finansmarknaden och skyddet av kunder och investerare och värna om försäkrade förmåner. Effektiviteten i vår tillsyn ska ligga på europeisk spetsnivå.

Under tillsynen står bl.a.

- banker
- försäkrings- och pensionsanstalter
- andra aktörer i försäkringsbranschen
- värdepappersföretag
- fondbolag
- värdepapperscentralen
- börsen.

Vidare övervakar Finansinspektionen de noterade bolagens informationsskyldighet och handeln med värdepapper. Verksamheten finansieras huvudsakligen av tillsynsobjekten. Antalet anställda i vår expertorganisation uppgick till 233 i slutet av året. Administrativt är Finansinspektionen knuten till Finlands Bank men fattar sina beslut självständigt.

Finansinspektionen övervakar att

- tillsynsobjektens verksamhet har en sund bas, dvs. att företagen har tillräckligt med kapital för att täcka de risker och förluster som verksamheten ger upphov till och att de förmår fullfölja sina åtaganden
- den information som lämnas till kunder och investerare om produkterna, tjänsterna, tjänsteleverantörerna och emittenterna håller hög kvalitet
- aktörerna på finansmarknaden tillämpar korrekta förfaranden
- betalningssystemen är säkra.

Se närmare: finansinspektionen.fi/sv > Om FI

Twitter

Kontot följer med EU-tillsynsmyndigheters kommunikation och tweetar om bl.a. våra anställdas uppträdanden, lediga arbetsplatser samt teman som gäller bank- och försäkringskunders skydd.

Tweetar

651

Följare

3 310

De populäraste tweetarna gällde följande ämnesområden:

Finansinspektionen tillåter temporära lättnader med stark kundautentisering vid kortbetalningar i näthandeln

Pressmeddelande 5.9.2019

Tossua toisen eteen – virkeät virkamiehet perjantaitaamun juoksulenkillä

Virtual currency providers to be supervised by the FIN-FSA – briefing for virtual currency providers on 15 May

Supervision release 26 April 2019 – 17/2019

Finansinspektionens strategi 2020–2022

VÄRDERINGAR

Förnyelseinriktad,
ansvarsfull,
resultatinriktad,
TILLSAMMANS.

VISION

Effektiviteten
i vår tillsyn
ligger på
europeisk
spetsnivå.

MISSION

Vi främjar den finansiella
stabiliteten, förtroendet för
finansmarknaden och
skyddet av kunder och
investorer samt värnar
om försäkrade förmåner.

Strategiska mål

Tillsyn som speglar omvärldsförändringarna

- Vi inriktar vår tillsyn efter tillsynsobjektets risker och den aktuella frågans betydelse
- Vi tar hänsyn till digitaliseringsutvecklingen inom finansbranschen i vårt tillsynsarbete
- Vi tar hänsyn till konsekvenserna av klimatförändringen och klimatpolitiken för den finansiella sektorn i vårt tillsynsarbete
- Vi verkar för en förebyggande tillsyn av penningtvättsbekämpning och främjar Finlands goda anseende inom penningtvättsbekämpning
- Vi har god beredskap för eventuella störningar i den finansiella sektorn och i de finansiella tjänsterna

God kvalitet och effektivitet

- Vi har standardiserade och effektiva processer
- Vi utnyttjar fullödig både samarbetet med EU-myndigheterna och ECB:s tillsynspraxis i tillsynsarbetet
- Vi använder moderna it-system för att öka tillsynens genomslagskraft och effektivitet
- Vi utnyttjar systematiskt dataanalyser för en ändamålsenlig inriktning av tillsynen
- Vår kommunikation stöder våra strategiska mål

Expertis och gott anseende

- Vår personal besitter gedigen kompetens som stöder våra mål
- Vi har ett nära samarbete med andra myndigheter och utnyttjar intressentgruppernas kompetens inom områden där det inte är ändamålsenligt att förvärva egen djup kompetens
- Vi utnyttjar personalens kompetens flexibelt över organisationsgränserna
- Vårt ledarskap är inspirerande, stöder ett gott arbetsklimat och fokuserar på förändring
- Vi är en väl ansedd arbetsgivare för finansiella experter

finanssivalvonta.fi/sv > Om FI > Värderingar och strategi

Antal tillsynsobjekt och andra avgiftsskyldiga

Avgiftsskyldiga	31.12.2018	31.12.2019
Kreditinstitut	257	240
Värdepappersföretag	57	56
Fondbolag och förvaltare av alternativa fonder	43	45
Värdepappersemittenter	179	185
Fondbörsen, clearingorganisationen	1	1
Värdepapperscentralen	1	1
Övriga avgiftsskyldiga i finanssektorn	163	185
Finanssektorn totalt	701	713
Livförsäkringsbolag	10	10
Skadeförsäkringsbolag	36	35
Arbetspensionsförsäkringsbolag	5	4
Arbetslöshetskassor	26	25
Pensionsstiftelser och -kassor	52	51
Sjukkassor och andra försäkringskassor	124	124
Försäkringsföreningar	5	5
Försäkringsmäklare	86	86
Offentliga sektorns pensionsfonder	3	3
Övriga avgiftsskyldiga i försäkringssektorn	45	42
Försäkringssektorn totalt	392	385
Samtliga tillsynsobjekt och avgiftsskyldiga totalt	1 093	1 098

Finansinspektionen övervakar också bl.a. försäkringsombud och anmälningsskyldiga insynspersoner.

Verksamhetskostnader och finansiering

Verksamhetskostnader och finansiering, 1 000 euro	2018	2019*
Personalkostnader	18 638	22 622
Personalrelaterade kostnader	1 001	1 166
Övriga kostnader	4 100	4 247
Tjänster	1 230	1 351
Fastighetskostnader	1 358	1 397
Övriga kostnader	1 512	1 499
Avskrivningar	1 034	945
Tjänster från Finlands Bank	5 129	5 798
Summa kostnader	29 902	34 778
Finansiering		
Tillsynsavgifter	26 333	31 462
Åtgärdsavgifter	1 432	1 814
Övriga inkomster	1	7
Finlands Banks finansieringsandel på 5 % av kostnaderna	1 495	1 739
Överskott från föregående år	2 725	2 084
Överskott överfört i ny räkning	-2 084	-2 328
Summa finansiering	29 902	34 778

*Siffrorna för 2019 är varken granskade av revisor eller fastställda.

Lagbestämda tillsynsavgifter

Lagbestämda tillsynsavgifter, 1 000 euro

Avgiftsskyldiga	2018	2019
Kreditinstitut	11 204	16 687
Värdepappersföretag	1 322	1 171
Fondbolag och förvaltare av alternativa fonder	2 322	2 170
Värdepappersemitter	2 461	2 458
Fondbörsen, clearingorganisationen	337	315
Värdepapperscentralen	231	228
Övriga avgiftsskyldiga i finanssektorn	541	624
Finanssektorn totalt	18 418	23 653
Livförsäkringsbolag	1 372	1 303
Skadeförsäkringsbolag	1 408	1 393
Arbetspensionsförsäkringsbolag	2 344	2 379
Arbetslöshetskassor	1 327	1 180
Pensionsstiftelser och -kassor	276	241
Sjukkassor och andra försäkringskassor	96	95
Försäkringsföreningar	5	5
Försäkringsmäklare	117	112
Offentliga sektorns pensionsfonder	665	644
Övriga avgiftsskyldiga i försäkringssektorn	249	258
Försäkringssektorn totalt	7 859	7 610
Justeringar från tidigare år och övriga justeringar	56	199
Avgiftsskyldiga totalt	26 333	31 462

Åtgärdsavgifter

Åtgärdsavgifter, 1 000 euro

Avgiftsskyldiga	2018	2019
Kreditinstitut	58	23
Värdepappersföretag	48	41
Fondbolag och förvaltare av alternativa fonder	721	919
Värdepappersemittenter	142	231
Övriga avgiftsskyldiga i finanssektorn	44	82
Finanssektorn totalt	1 013	1 296
Försäkringsbolag ¹	60	35
Arbetslöshetskassor	18	25
Pensionsstiftelser och -kassor	45	32
Sjukkassor och andra försäkringskassor	34	33
Försäkringsförmedlare ²	245	385
Övriga avgiftsskyldiga i försäkringssektorn	17	8
Försäkringssektorn totalt	419	518
Avgiftsskyldiga totalt	1 432	1 814

¹ Liv-, skade- och arbetspensionsförsäkringsbolag
² Försäkringsmäklare och -ombud

Diarium

Antal ärenden som var aktiva i Finansinspektionens diarium (huvudavdelningar och viktigaste ärendetyper inom dem) st.

Förvaltning	183
Regelgivning	89
Tillsyn	2 382
Exempel på ärendetyper: Underrättelser; filialer och gränsöverskridande verksamhet	280
Fastställande och ändring av bolagsordningar, föreningsordningar och stadgar	175
Prospekt	179
Kundbrev till privatpersoner	302
Ledningsprövning (fit & proper)	314
Inspektioner	32
Beviljande och utvidgning av verksamhetstillstånd	27
Övrigt	329
Exempel på ärendetyper:	
Nationellt samarbete	86
Internationellt samarbete	16
	2 983

I försäkringsförmedlarregistret, som inte ingår i diariet, behandlades 555 nya registreringsansökningar och 8 149 ändringsansökningar.

Riksdagens utfrågningar och remisser om lagberedning

Finansinspektionens experter kallades 23 gånger för att höras av riksdagens olika utskott. Från Finansinspektionen begärdes 18 utlåtanden om nationell lagberedning och 81 andra utlåtanden inom dess område.